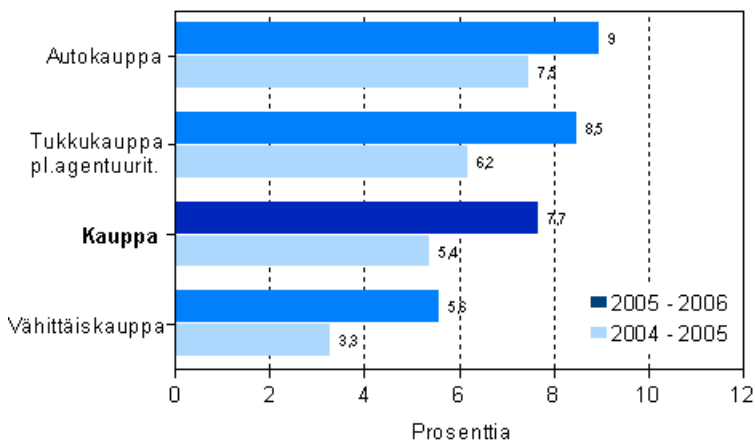

Kaupan tilinpäätöstilasto 2006

Kaupan liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia vuonna 2006

Kaupan yritykset keräsivät liikevaihtoa vuonna 2006 Tilastokeskuksen mukaan 108,7 miljardia euroa. Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 7,8 miljardia euroa eli 7,7 prosenttia. Liikevaihdon kasvusta lähes 58 prosenttia tuli tukkukaupasta, viidesosa vähittäiskaupasta ja autokaupan osuus kasvusta oli 22 prosenttia. Kaupan yrityksistä lähes 99 prosenttia kuuluu pk-sektoriin, jonka osuus toimialan liikevaihdosta oli 38 ja henkilöstöstä 57 prosenttia.

Kaupan toimialojen liikevaihdon muutos 2005 ja 2006

Liikevaihdolla mitattuna autokaupassa oli viides vahvan kasvun vuosi. Liikevaihtoa kertyi 20,7 miljardia euroa. Liikevaihdon kasvusta huolimatta kaikki lasketut kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät hieman edelliseen vuoteen verrattaessa. Käyttökate, joka oli 3,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista, autokauppa sai 638 miljoonaa euroa.

Yli puolet kaupan liikevaihdosta, 57,3 miljardia euroa, tuli tukkukaupasta. Kokonaistulosta lukuun ottamatta tukkukaupan kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät hieman. Myyntikate, joka aleni 1,1 prosenttiyksikköä, oli 17,9 prosenttia liikevaihdosta. Vähittäiskauppa, joka työllisti puolet kaupan henkilöstöstä, keräsi liikevaihtoa 29,7 miljardia euroa. Kannattavuuden tunnusluvut säilyivät edellisen vuoden tasolla. Myyntikatetta vähittäiskaupalle kertyi puoli miljardia enemmän kuin vuotta aiemmin, yhteensä 8,8 miljardia euroa.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä. Verohallinto uudisti vuodesta 2006 alkaen veroaineiston tietosisältöä. [Lue lisää muutoksesta.](#)

Sisällys

Kauppa 2006.....	3
Kaupan liikevaihto.....	3
Kaupan kannattavuus.....	3
Autokauppa.....	4
Tukkukauppa.....	6
Vähittäiskauppa.....	7
Päivittäistavara-kauppa.....	7
Liitetaulukot	
1. Kaupan tuloksen muodostuminen 2006.....	9
2. Kaupan taseet 2006.....	9
3. Kaupan tunnusluvut 2006.....	10
Kaupan tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	11

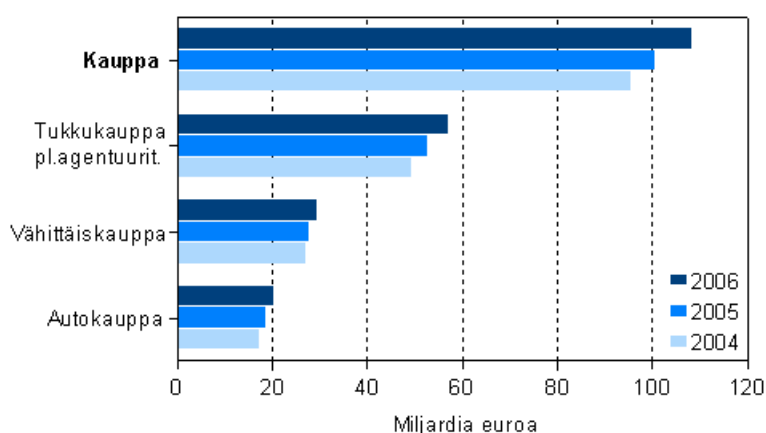
Kauppa 2006

Kaupan liikevaihto

Toimialaluokituksen (TOL2002) mukaan kauppa vastaa kirjaintasoa G ja se koostuu auto-, tukku- ja vähittäiskaupasta sekä agentuuritoiminnasta.

Kaupan 46 900 yritystä keräsivät vuonna 2006 Tilastokeskuksen mukaan liikevaihtoa 108,7 miljardia euroa. Toimialalla työskenteli 3 600 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin, yhteensä 241 700 henkilöä. Kaupan yrityksistä viidesosa on autokauppoja, neljäsosa tukkukauppoja ja liki puolet vähittäiskauppoja. Agentuuritoiminta on kaupan pienin toimiala, sen osuus on 8 prosenttia yritysten lukumäärästä. Kaupan yrityksistä lähes 99 prosenttia kuuluu pk-sektoriin, jonka osuus toimialan liikevaihdosta oli 38 ja henkilöstöstä 57 prosenttia.

Kaupan liikevaihto toimialoittain 2004-2006

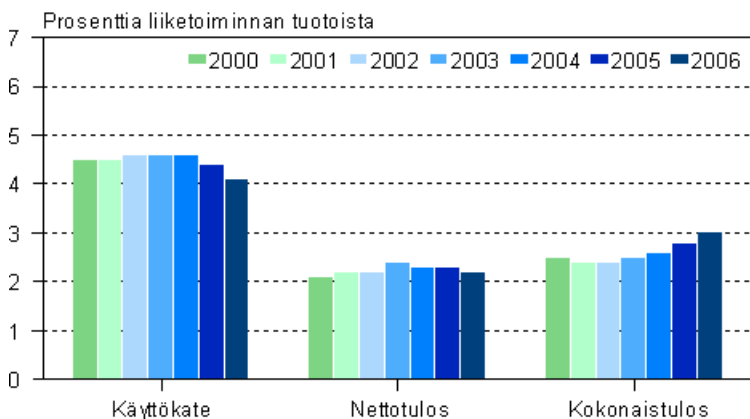

Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 7,8 miljardia euroa eli 7,7 prosenttia. Kasvusta suurin osa, lähes 58 prosenttia, tuli tukkukaupasta, viidesosa vähittäiskaupasta ja autokaupan osuus kasvusta oli 22 prosenttia.

Kaupan kannattavuus

Kun aine- ja tarvikekäyttö sekä ulkopuoliset palvelut lohkaisivat 79, henkilöstökulut 8 ja liiketoiminnan muut kulut 8,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista, jäi kaupassa muiden kulujen kattamiseen 4,6 miljardia euroa, käyttökatteen ollessa 4,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Myyntikatetta, joka kohosi miljardilla eurolla edellisvuodesta, kauppa sai 23,3 miljardia euroa.

Kaupan kannattavuus 2000-2006

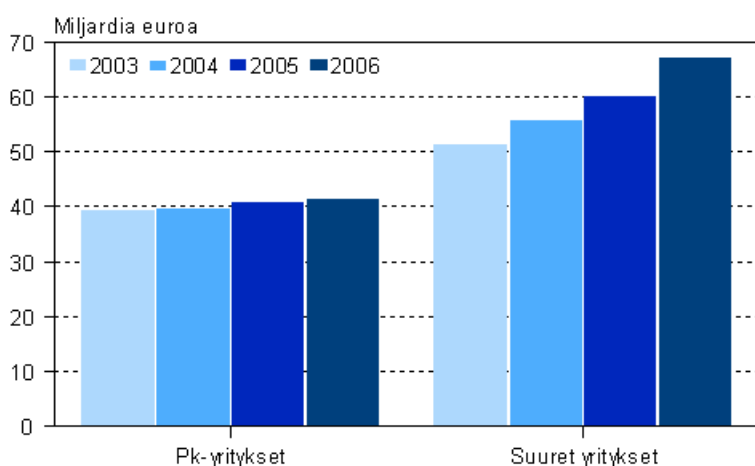
Vaikka euromääräiset katteet kohenivat edelleen kaupassa, heikkenivät kannattavuuden tunnusluvut kokonaistulosta lukuun ottamatta hieman edellisestä vuodesta. Kokonaistulosta, joka koheni 0,2 prosenttiyksikköä, nostivat kuluja ja tappioita voimakkaammin kasvaneet käyttömaksuuden myyntivoitot, fuusiovoitot ja satunnaiset

tuotot. Voittoa kauppa sai 3,7 miljardia euroa. Kokonaispääomantuottoa, joka oli 8,2 prosenttia taseesta, voidaan pitää tyydyttävänä.

Tilastokeskus on siirtynyt omavaraisuuden laskemisessa uuden osakeyhtiölain mukaiseen käytäntöön, jossa pääomalainat käsitellään vieraan pääoman eränä. Näin laskien omavaraisuusaste säilyi kaupassa edellisen vuoden tasolla ja oli 42,9 prosenttia taseesta. Sen sijaan kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat prosenttiyksiköllä, 26,5 prosenttiin.

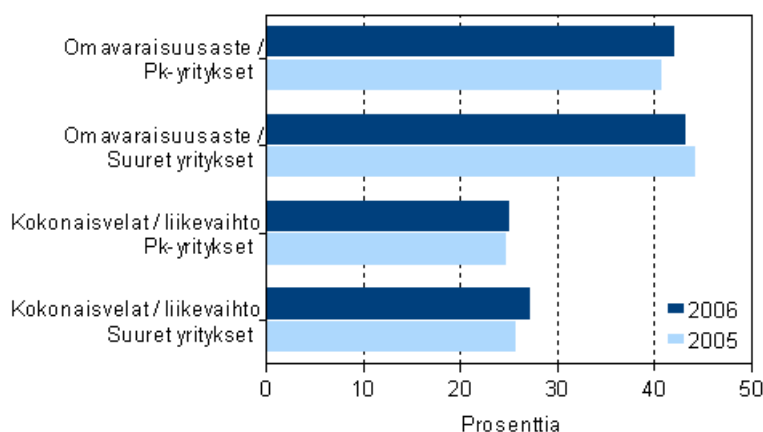
Kaupan pk-sektori keräsi liikevaihtoa 41,5 miljardia euroa vuonna 2006, jolloin kasvua edellisestä vuodesta oli 1,7 prosenttia. Suurilla kasvu oli peräti 11,9 prosenttia liikevaihdon noustessa 67,2 miljardiin euroon.

Kaupan liikevaihto suuruusluokittain 2003-2006

Pk-sektorin kannattavuuden tunnusluvuista kohenivat myyntikate, kokonais- ja tilikauden tulos, muut lasketut tunnusluvut heikkenivät hieman vuotta aiemmasta. Myyntikatetta pk-sektorille kertyi 11,9 miljardia euroa, 28,7 prosentti tuotoista. Tilikauden tulos, 1,7 miljardia euroa, oli 4,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Tuottoa kokonaispääomalle pk-yritykset saivat 10,2 prosenttia taseesta.

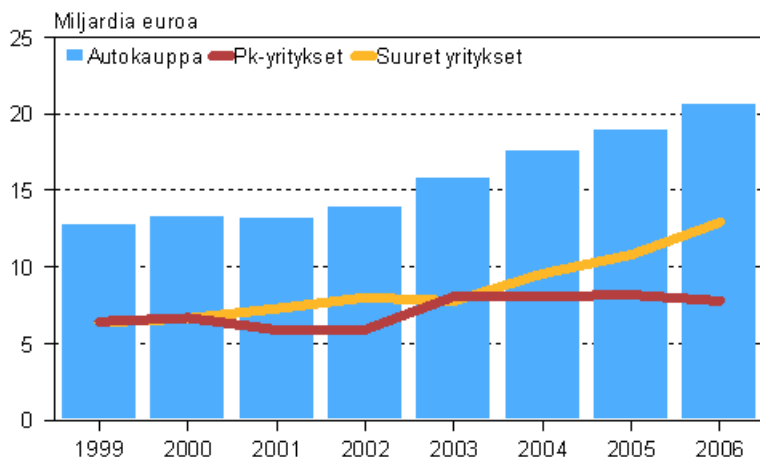
Kaupan rahoituksen tunnuslukuja suuruusluokittain 2005-2006

Autokauppa

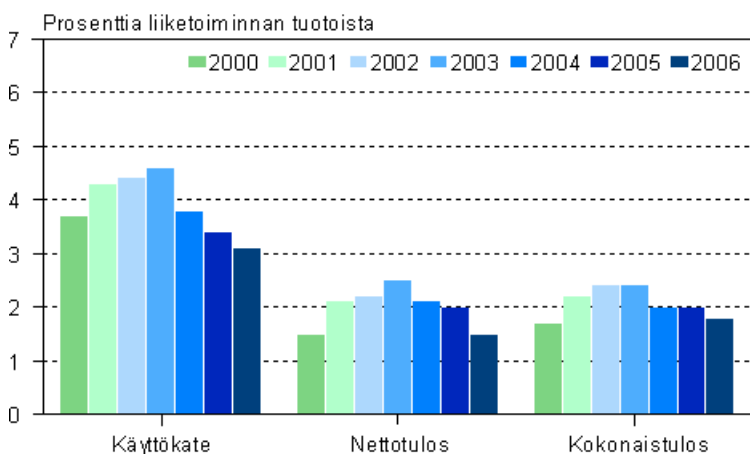
Autokaupassa oli viides vahvan kasvun vuosi liikevaihdolla mitattuna. Liikevaihto koheni 1,7 miljardia euroa edellisestä vuodesta ja sitä kertyi 20,7 miljardia euroa. Alalla työskenteli 40 400 henkilöä. Jalostusarvoa autokaupoille kertyi 2,1 miljardia euroa, mikä oli 52 300 euroa henkilöä kohden laskettuna.

Autokaupan liikevaihto suuruusluokittain 1999-2006

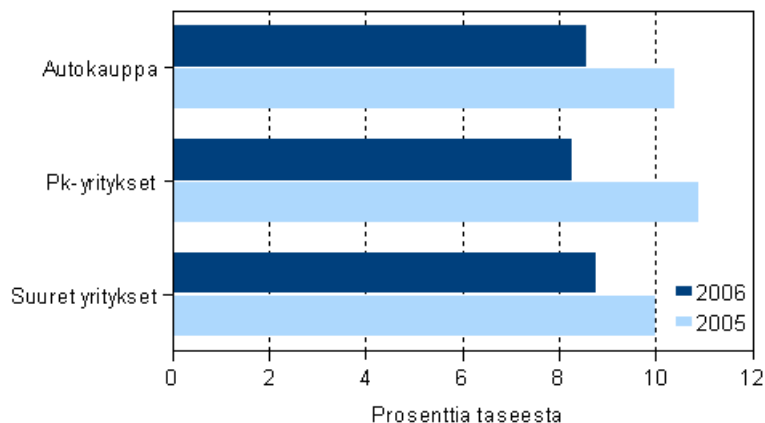
Pk-sektorilla toimi lähes 99 prosenttia autokaupan yrityksistä. Pk-yritysten osuus toimialan liikevaihdosta oli 38 prosenttia ja ne työllistivät 61 prosenttia henkilöstöstä. Autokaupan jalostusarvosta pk-yritykset keräsivät 52 prosenttia.

Autokaupan kannattavuus 2000 - 2006

Liikevaihdon kasvusta huolimatta autokaupan kannattavuus heikkeni edelleen. Kaikki lasketut tunnusluvut putosivat hieman verrattaessa edelliseen vuoteen. Toimintakulujen vähentämisen jälkeen jäi 638 miljoonaa euroa muiden kulujen kattamiseen käyttökatteen ollessa 3,1 prosenttia liikevoiminnan tuotoista. Voittoa autokaupalle kertyi 483 miljoonaa euroa eli 2,3 prosenttia tuotoista.

Autokaupan kokonaispääoman tuotto suuruusluokittain 2005-2006

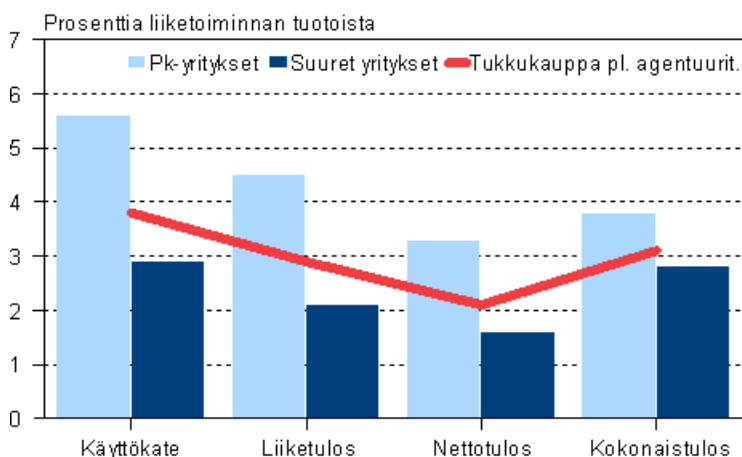
Omavaraisuusaste putosi autokaupassa edellisvuodesta 3,8 prosenttiyksikköä 38 prosenttiin taseesta. Kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 1,3 prosenttiyksiköllä, nousten 20,3 prosenttiin. Sen sijaan pk-sektorin omavaraisuusaste koheni 1,1 prosenttiyksiköllä ja oli 41,2 prosenttia taseesta. Pk-yritysten kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon olivat 20,4 prosenttia.

Tukkukauppa

Yli puolet kaupan liikevaihdosta eli 57,3 miljardia euroa tuli tukkukaupasta. Liikevaihto kasvoi peräti 4,5 miljardia euroa kasvuprosentin ollessa 8,5. Tukkukaupan 11 400 yrityksen palveluksessa työskenteli lähes kolmasosa kaupan henkilöstöstä eli 73 900 henkilöä. Pk-sektori kattoi tukkukaupan yritysten lukumäärästä yli 97, liikevaihdosta 33 ja henkilöstöstä 59 prosenttia.

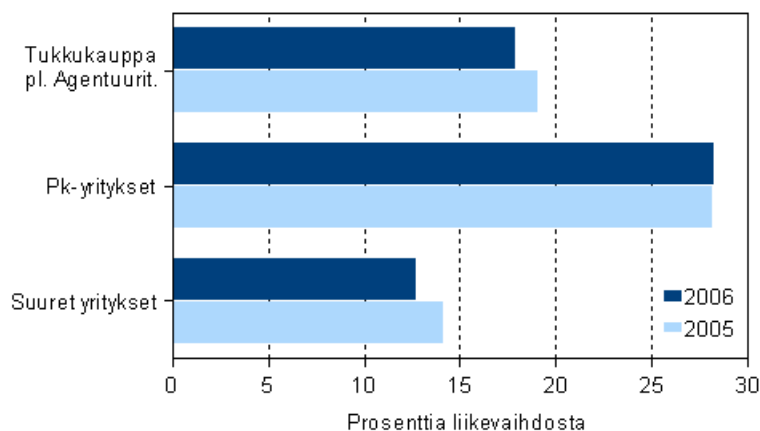
Jalostusarvo, jota tukkukaupalle kertyi 5,7 miljardia euroa, kasvoi 1,3 prosenttia edellisvuodesta. Pk-yritysten osuus toimialan jalostusarvosta oli 3,1 miljardia euroa, mikä vastasi henkilöä kohden laskettuna 70 200 euroa.

Tukkukaupan kannattavuus suuruusluokittain 2006

Lähes kaikki lasketut kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät edellisestä vuodesta tukkukaupassa. Ainoastaan kokonaistulos koheni 0,3 prosenttiyksikköä ollen 3,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Pk-yritysten toiminta oli kannattavampaa kuin suurten. Aine- ja tarvikekäytön vähentämisen jälkeen pk-yrityksille kertyi myyntikatetta 28,3 prosenttia liikevaihdosta, mikä oli 15,5 prosenttiyksikköä parempi kuin suurilla yrityksillä. Tilikauden tulosta pk-sektori sai 4 prosenttia tuotoista.

Tukkukaupan myyntikate suuruusluokittain 2005–2006

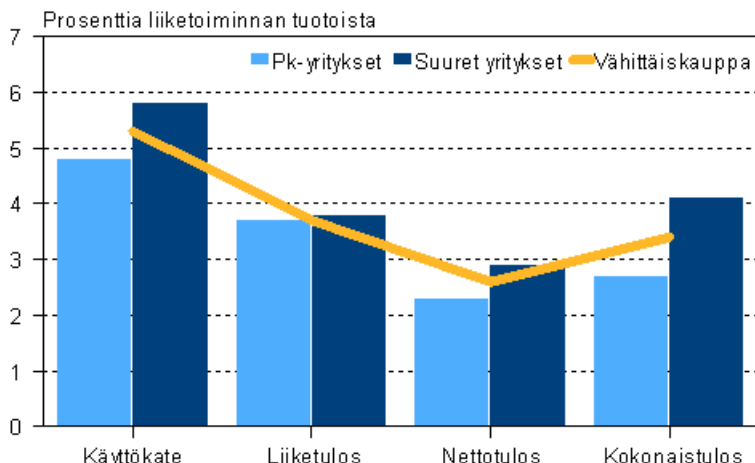
Tukkukaupan omavaraisuusaste heikkeni 0,4 prosenttiyksikköä edellisvuodesta ja oli 42,4 prosenttia taseesta. Sen sijaan kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 0,7 prosenttiyksiköllä vuotta aiemmasta ja olivat 27,8 prosenttia.

Vähittäiskauppa

Vähittäiskaupan 22 200 yritystä keräsivät liikevaihtoa 29,7 miljardia euroa, noin 27 prosenttia koko kaupan liikevaihdosta. Liikevaihtoa kertyi 1,6 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin, kasvu oli 5,6 prosenttia. Vähittäiskaupassa työskenteli 121 200 henkilöä, joten ala työllisti puolet kaupan henkilöstöstä.

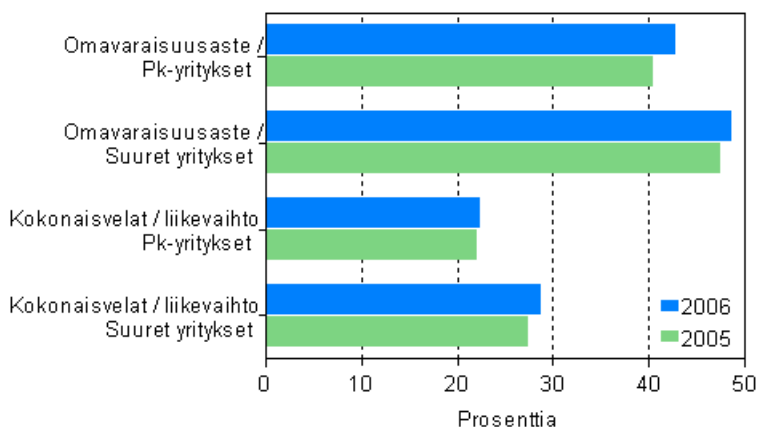
Pk-sektori kattoi vähittäiskauppojen lukumäärästä 99 prosenttia, liikevaihdosta ne keräsivät 47 prosenttia eli 13,9 miljardia euroa ja työllistivät henkilöstöstä 53 prosenttia. Vähittäiskaupan jalostusarvo kasvoi 6,3 prosenttia edellisvuodesta ja oli 5,2 miljardia euroa, josta pk-sektori keräsi vajaa puolet.

Vähittäiskaupan kannattavuus suuruusluokittain 2006

Vaikka euromääräiset kateet kohenivat, pysyivät kannattavuuden tunnusluvut silti lähes samoina kuin vuotta aiemmin. Varsinaisten toimintakulujen vähentämisen jälkeen muiden kulujen kattamiseen jäi 1,6 miljardia euroa. Tilikauden tulosta vähittäiskaupassa kertyi 1,2 miljardia euroa, mikä oli 4,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Vähittäiskauppa sai 8,8 miljardia euroa myyntikatetta, josta lähes puolet tuli pk-sektorilta.

Vähittäiskaupan rahoituksen tunnuslukuja suuruusluokittain 2005-2006

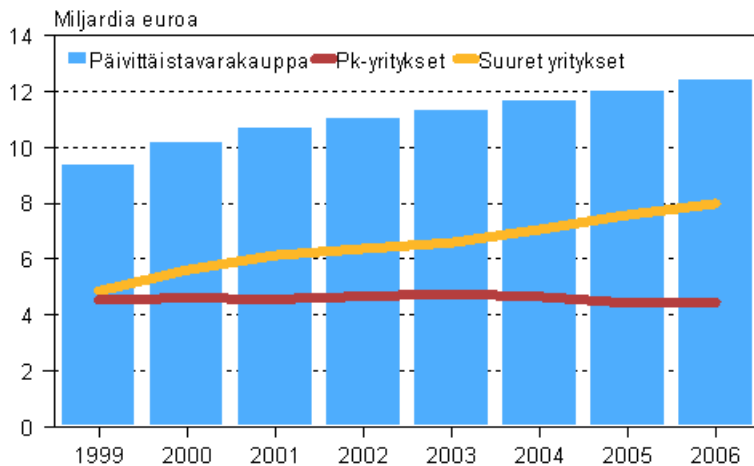

Vähittäiskaupan omavaraisuusaste vahvistui 1,8 prosenttiyksiköllä edellisvuodesta ja nousi 46,6 prosenttiin taseesta vuonna 2006. Myös kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat vuotta aiemmasta ja olivat 25,9 prosenttia.

Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakaupan 4 000 yritystä keräsivät liikevaihtoa 12,4 miljardia euroa ja työllistivät 42 400 henkilöä. Vaikka yritysten lukumäärä pieneni edellisvuodesta 200 yrityksellä, kasvoi henkilöstön määrä 1 700 henkilöllä ja liikevaihto 435 miljoonalla eurolla. Vähittäiskaupoista oli päivittäistavarakauppoja 18 prosenttia, ne työllistivät 35 prosenttia henkilöstöstä ja keräsivät 42 prosenttia liikevaihdosta.

Päivittäistavarakaupan liikevaihto suuruusluokittain 1999-2006

Kaikki muut lasketut kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät edellisestä vuodesta päivittäistavarakaupassa paitsi kokonaistulos, joka oli 3,4 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kokonaistulosta nostivat käyttöomaisuuden myyntivoitot, jotka kasvoivat myyntitappioita voimakkaammin. Toimintakulujen vähentämisen jälkeen päivittäistavarakaupalle jäi käyttökattetta 536 miljoonaa euroa eli 4,3 prosenttia tuotoista.

Kokonaispääomantuotto heikkeni 1,1 prosenttiyksikköä ja oli 6,1 prosenttia taseesta vuonna 2006. Omavaraisuusaste vahvistui peräti 3,2 prosenttiyksikköä vuotta aiemmasta ja kipusi 51,5 prosenttiin taseesta. Myös kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon nousivat 25,1 prosenttiin.

Liitetaulukot

1. Kaupan tuloksen muodostuminen 2006

	G Kauppa	50 Autokauppa	512-9 Tukkukauppa pl. agentuuritoiminta	52 Vähittäiskauppa
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
TULOSEN MUODOSTUMINEN				
Liikevaihto	108 689 540	20 670 373	57 272 147	29 662 521
Liiketoiminnan muut tuotot (pl.käyttöom.myyntiv. ja fuusiov.)	1 727 025	149 996	1 148 022	351 345
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	110 416 565	20 820 369	58 420 168	30 013 866
Aine- ja tarvikekäyttö	-85 371 421	-17 301 203	-46 993 897	-20 908 871
Ulkopuoliset palvelut	-1 883 518	-235 010	-1 164 704	-255 400
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	-8 436 514	-1 364 528	-3 431 979	-3 411 782
Laskennallinen palkkorjaus	-421 472	-112 233	-52 186	-211 969
Liiketoiminnan muut kulut (pl.käyttöom.myyntitap. ja fuusiotap.)	-9 805 436	-1 175 587	-4 633 334	-3 620 611
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	69 685	6 325	66 951	-4 528
KÄYTTÖKATE	4 567 889	638 133	2 211 019	1 600 704
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-1 207 157	-151 820	-545 138	-476 776
LIIKETULOS	3 360 732	486 313	1 665 880	1 123 929
Rahoitustuotot	892 844	122 067	536 331	209 192
Rahoituskulut	-721 329	-142 852	-375 209	-178 896
Verot	-1 133 870	-148 426	-571 921	-377 408
NETTOTULOS	2 398 377	317 102	1 255 081	776 817
Satunnaiset tuotot	878 833	108 119	406 315	349 689
Satunnaiset kulut	-690 462	-107 659	-312 736	-263 365
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot	752 739	50 881	507 296	176 370
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot	-46 261	-3 599	-28 052	-14 295
KOKONAISTULOS	3 293 226	364 844	1 827 904	1 025 216
Tilinpäätössiirrot yhteensä	21 458	6 172	37 240	-20 832
Laskennallinen palkkorjaus (palautus)	421 472	112 233	52 186	211 969
TILIKAUDEN TULOS	3 736 316	483 271	1 917 372	1 216 449

2. Kaupan taseet 2006

	G Kauppa	50 Autokauppa	512-9 Tukkukauppa pl agentuuritoiminta	52 Vähittäiskauppa
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
TASEET				
Pysyvät vastaavat yhteensä	16 779 096	1 593 232	9 150 719	5 559 455
Vaihto-omaisuus yhteensä	10 819 126	2 687 135	4 513 252	3 407 082
Rahoitusomaisuus yhteensä	22 918 702	2 490 130	14 146 843	5 264 278
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	33 737 828	5 177 265	18 660 095	8 671 361
Vastaavaa yhteensä	50 516 924	6 770 497	27 810 815	14 230 815
Oma pääoma yhteensä	20 249 268	2 430 735	10 992 011	6 172 793
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	1 288 153	136 746	693 590	446 198
Pakolliset varaukset yhteensä	289 990	93 808	125 263	69 318
Vieras pääoma yhteensä	28 689 513	4 109 208	15 999 951	7 542 506
Vastattavaa yhteensä	50 516 924	6 770 497	27 810 815	14 230 815
Pääomalaina	480 887	63 774	264 951	134 476

3. Kaupan tunnusluvut 2006

	G Kauppa	50 Autokauppa	512-9 Tukkukauppa pl agentuuritoiminta	52 Vähittäiskauppa
TUNNUSLUVUT				
Yritysten lukumäärä	46 949	9 517	11 390	22 191
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, 1000 euroa	110 416 565	20 820 369	58 420 168	30 013 866
Jalostusarvo, 1000 euroa	13 425 875	2 114 894	5 695 185	5 224 456
Henkilöstön lkm	241 664	40 436	73 925	121 218
Aineelliset nettoinvestoinnit, 1000 euroa	631 004	126 798	134 755	345 663
Liikevaihto/henkilöstö, 1000 euroa	450	511	775	245
Jalostusarvo/henkilöstökulut	1.5	1.4	1.6	1.4
Käyttökate-%	4.1	3.1	3.8	5.3
Rahoitustulos-%	3.3	2.3	3.1	4.2
Nettotulos-%	2.2	1.5	2.1	2.6
Kokonaistulos-%	3.0	1.8	3.1	3.4
Kokonaispääoman tuotto-%	8.2	8.6	7.8	9.1
Omavaraisuusaste, %	42.9	38.0	42.4	46.6
Kokonaisvelat/liikevaihto-%	26.5	20.3	27.8	25.9

Kaupan tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutustoiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 1999 - 2006.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tilastossa kirjanpitolain ja asetuksen mukainen tuloslaskelma esitetään uudelleen ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi keskeiset tunnusluvut, käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkakorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Liiketoiminnan tuotot yht.} = \text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} - \text{käyttöomaisuuden myyntivoitot} - \text{fuusiovoitot}$$

$$\text{Jalostusarvo} = \text{Käyttökate} + \text{henkilöstökulut yhteensä}$$

$$\text{Aineelliset nettoinvestoinnit} = \text{Aineellisten hyödykkeiden lisäykset} - \text{vähennykset}$$

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate - \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos - \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos - \%} = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos - \%} = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto - \%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Jalostusarvo / henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2002 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2002). Toimialaluokitus 2002 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev1.1:een siten, että NACE:n nelinumeroitosa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi. Koko tilastovuotta edustava koodi tai tilikauden lopussa voimassa ollut koodi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihto- ja taseen loppusumman rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Rakennetilastojen pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoveroaineistot, joita täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Vuodesta 1998 vuoteen 2005 tilinpäätöstilaston tiedot perustuvat Verohallinnon ja Tilastokeskuksen yhteisiin lomakkeisiin 60, 61A ja 61B, jotka vastasivat pääsääntöisesti yrityksen tilinpäätöksen tuloslaskelmaa ja tasetta. Verohallinto uudisti vuodesta 2006 alkaen verolomakkeet ja poisti käytöstä yhteiset lomakkeet. Nykyisin liikkeen- ja ammatinharjoittajilla, yhtymillä sekä yhteisöillä on käytössä omat erilliset verolomakkeet.

Uudet verolomakkeet perustuvat verotettavan tuloksen ja nettovarallisuuden laskemiseen. Yhteisöjen lomakkeilla eritellään veronalaiset tuotot ja kulut verotettavan tuloksen laskemista varten. Lisäksi lomakkeella on eritelty verovapaat tuotot ja kulut, jotka eivät vaikuta verotettavaan tulokseen mutta sisältyvät yrityksen tuloslaskelmaan. Näistä tiedoista muodostetaan tilinpäätöstilastossa yritysten tuloksen muodostumista ja pääomarakennetta kuvaavat tiedot.

Tilikauden tulos vastaa virallisen tuloslaskelman tulosta mutta yksittäisten tuotto- ja kuluerien välillä saattaa esiintyä jonkin verran vaihtelua, johtuen verottajan erilaisesta tietotarpeesta. Esimerkiksi yritysten liikevaihto saattaa poiketa virallisen tuloslaskelman liikevaihdosta seuraavista syistä: Verolomakkeella yrityksen liikevaihto ei sisällä henkilökohtaisen eikä maatalouden tulolähteen tuottoja vaan ne kysytään omina erinä. Tilinpäätöstilastossa erät sisältyvät yrityksen muihin tuottoihin. Lisäksi verolomakkeen liikevaihtoon ei saisi sisältyä vaihto-omaisuusosakkeista saatuja osinkoja vaan ne esitetään muiden osinkotuottojen yhteydessä. Koska osingot kysytään yhtenä eränä verolomakkeella, joudutaan ne käsittelemään tilinpäätöstilastossa myös osinkoina.

Verolomakkeen nettovarallisuustiedot poikkeavat omaisuuserien osalta virallisen taseen tiedoista. Nettovarallisuuden laskemista varten käyttöomaisuusarvot ilmoitetaan elinkeinoverolain poistoilla vähennettyinä. Tietojen vertailukelpoisuutta viralliseen taseeseen verrattuna heikentää myös vertailuarvojen käyttö kiinteistöjen ja osakkeiden osalta. Muista yhteisöistä poiketen saavat julkisesti noteeratut yhteisöt ilmoittaa omaisuuseränsä virallisen tilinpäätöksen mukaisina.

Liikkeen - ja ammatinharjoittajien nettovarallisuuteen ei sisälly lainkaan pankkitileillä olevia varoja. Tästä saattaa aiheutua hankaluuksia taseen rahoitusomaisuuserien koostamisessa sellaisilla toimialoilla, joilla luonnollisten henkilöiden harjoittaman liiketoiminnan osuus on suuri. Näitä aloja ovat esimerkiksi apteekit, kuorma-autoliikenne, taksit sekä useat palvelutoiminnan toimialat.

Oman pääoman ja velkojen osalta verohallinnon tiedot vastaavat virallisen taseen velkojen ja oman pääoman määrää. Viralliseen taseen vastattavaa puolen saamme muodostettua täydentämällä tietoja pakollisilla varauksilla ja tilinpäätöstietojen kertymällä.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus (Council Regulation No 58/97 concerning structural business statistics).
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus (Council Regulation No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community). Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus (Council Regulation No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community).
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2002 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev1.1:een, joka on vahvistettu Euroopan unionin komission asetuksella, ((EC) No 29/2002 of 19 December 2001 amending Council Regulation (EEC) No 3037/90 on the statistical classification of activities in the European Community)

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppe, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset. Kunnalliset liikelaitokset sisältyvät tilastoon energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialoilta.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja kaikilta vähintään 20 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Lisäksi tiedustelun piiriin kuuluu 10–20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka ylittävät vuosittain ja toimialoittain muuttuvat liikevaihtorajat. Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja, henkilöstötietoja, vientitietoja. Oman kyselyn aineistoa tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuvaarkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta. Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 65–67, 74501, 74509, 75, 801–803, 80421, 85121, 91, 92312, 92510. Lisäksi tilasto sisältää kunnallisten liikelaitosten tiedot. Suorassa tiedonkeruussa ovat mukana kaikki vähintään 20 henkilöä työllistävät yritykset. Pienempien ja vastaamattomien yritysten tuloslaskelma- ja tasetiedot saadaan verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta ja muista hallinnollisista aineistoista. Yritysten luokitustiedot kerätään pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Liikevaihdon mukaan noin kahdelle prosentille yrityksistä tiedot imputoidaan käyttäen vastaajaluovuttaja -menetelmiä. Myös kyselyn ulkopuolisten yritysten omaan kyselyyn sisältyvät lisätiedot imputoidaan käyttäen malliluovuttaja -menetelmää.

Vuoden 2006 lukuja on aiemmin julkaistu ennakkollisina. Lopulliset tiedot eroavat jonkin verran ennakkollisista. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin

ennakollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineet kuten tehdään lopullista tilastoa laadittaessa.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.

Suomen yritykset julkaisussa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Tilinpäätöstilastossa esimerkiksi hallintayhtiöt pyritään pitämään emoyrityksen toimialalla toisin kuin yritysrekisterissä.

Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Suomen yritykset -julkaisussa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Suomen yritykset -julkaisussa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden heinäkuun alussa. Lopulliset tilinpäätöstiedot valmistuvat 14 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta ja internet-sivuilta maksuttomasta Yritysten rakennetilastot -palvelukannasta. Tilastotietoja julkaistaan ennakkollisina julkaisussa Yritystoiminnan tulos ja lopullisina internet-sivuilla.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin rakennetilaston tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Tilinpäätöstilastossa esimerkiksi hallintayhtiöt pyritään pitämään emoyrityksen toimialalla toisin kuin yritysrekisterissä. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Yritykset 2008

Lisätietoja

Leena Jussila (09) 1734 3754
Vastaava tilastojohtaja:
Kaija Hovi

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5336 (pdf)
ISBN 978-952-467-803-2 (pdf)